

PERSVRIJHEIDSFONDS

JAARVERSLAG 2014

Inhoudsopgave

	Pag.
Voorwoord	2
Persvrijheidsmonitor 2014	3
Zaken die het fonds steunt in 2014	4 - 6
Bestuur Persvrijheidsfonds	7
Grondleggers en Ondersteuners	8
Doelstellingen, Statuten en Reglementen	9
Subsidieaanvraag en Contact	10
Exploitatieoverzicht 2014	11

Voorwoord

Het Persvrijheidsfonds heeft in 2014 vijf journalisten en een cartoonist gesteund. Vijf keer is er sprake van hoger beroep en één keer van cassatie. Een lange rechtsgang kan voor betrokkenen vervelend zijn. Zij moeten veel kosten maken en verkeren jaren in onzekerheid over de afloop. Maar het maakt ook duidelijk dat er in deze zaken voor tenminste één van beide partijen veel op het spel staat. De uitkomst kan verstrekkende gevolgen hebben voor de journalistieke praktijk. En dat is mede bepalend voor het verlenen van steun. De persvrijheid is gebaat bij een zorgvuldige rechtsgang. Dat moet wat kosten.

Frits van Exter,
voorzitter Persvrijheidsfonds

Persvrijheidsmonitor 2015

In het kader van de Dag van de Persvrijheid, vond op zaterdag 2 mei jl. het Festival van het Vrije Woord plaats in De Balie te Amsterdam. Tijdens dit Festival hield de Deense cartoonist Kurt Westergaard een persvrijheidslezing. Wegens veiligheidsmaatregelen werd zijn komst pas op de dag van het festival aangekondigd.

De staat van de persvrijheid is in jaren niet zo laag geweest. Dat zeggen Free Press Unlimited en onderzoeksorganisatie Freedom House tijdens de presentatie van de Press Index 2015, aan de vooravond van de Dag van de Persvrijheid. Slechts 14 procent krijgt het predicaat vrij. Er werden in totaal 199 landen onderzocht. Nederland zakte overigens op de index naar plek drie, samen met België en Finland. Op een gedeelde eerste plaats staan Noorwegen en Zweden. Slechts bij acht landen waren verbeteringen te zien, het laagste aantal sinds 2009. Terwijl het aantal landen met verslechtingen (18) voor het eerst in zeven jaar sterk toenam. Hekkensluiters op de index zijn Turkmenistan, Oezbekistan en Noord-Korea.

Er zijn twee belangrijke oorzaken voor de afname in persvrijheid. De eerste heeft betrekking op het gebruik van restrictieve wetten tegen de pers, waarbij vaak met nationale veiligheid geschermd wordt. En de tweede is dat lokale en buitenlandse journalisten steeds moeilijker toegang krijgen tot gebieden waar conflicten zijn. Volgens Freedom House is het paradoxaal genoeg dat in een tijd van schijnbaar ongelimiteerde toegang tot informatie en nieuwe methodes om verhalen te vertellen er steeds meer gebieden zijn die onbereikbaar zijn voor journalisten.

De Persvrijheidsmonitor wordt niet meer in boekvorm uitgegeven maar is voor iedereen digitaal toegankelijk via de database op de site van het Persvrijheidsfonds.

Het doel van de Persvrijheidsmonitor is het geven van een actueel overzicht van de ontwikkelingen op het gebied van de persvrijheid in Nederland. De database Persvrijheidsmonitor wordt steeds aangevuld met nieuwe concrete voorvallen.

Persvrijheidsmonitor via: www.persvrijheidsfonds.nl

Zie ook www.nvj.nl en www.persvrijheid.nl

Zaken die het fonds steunt in 2014

Stegeman vs Staat

In 2010 werd Stegeman veroordeeld tot een boete van € 1.740 wegens het vervalsen van een KLM-toegangspas en omdat hij zich meermalen toegang had verschaft tot een verboden bedrijventerrein. In twee afleveringen van Undercover in Nederland toonde Stegeman aan dat de beveiliging op Schiphol ernstig tekort schoot.

In 2011 was het gerechtshof in hoger beroep van mening dat het maatschappelijk belang groter is dan de gepleegde strafbare feiten en is de SBS-journalist ontslagen van rechtsvervolging voor het betreden van verboden terrein op Schiphol-Oost. “Dit is een overwinning voor de journalistiek”, aldus de SBS-verslaggever en programmamaker. “Na twee jaar strijd heeft het recht gezegevierd”. Stegeman werd in de procedures gesteund door het Persvrijheidsfonds en de NVJ.

De Staat is in cassatie gegaan tegen de uitspraak van het Hof en het Persvrijheidsfonds heeft besloten Stegeman opnieuw financieel te ondersteunen in deze kwestie.

Op 26 maart 2013 heeft de Hoge Raad bepaald dat de zaak tegen de onderzoeksjournalist Stegeman over zijn blootlegging van de beveiligingsproblemen op Schiphol opnieuw door het hof moet worden beoordeeld. Volgens de Hoge Raad is onvoldoende onderzocht of het echt noodzakelijk was om een toegangspas van Schiphol te vervalsen om bij het vliegtuig van de Koningin te komen. Het gerechtshof te Den Haag heeft inmiddels uitspraak gedaan en Stegeman heeft besloten wederom in cassatie te gaan. Het Persvrijheidsfonds steunt de nieuwe cassatieprocedure bij de Hoge Raad.

Verbraeken vs Staat

Freelance journaliste Anneke Verbraeken vraagt toestemming om de uit Rwanda afkomstige Jean Claude Iyamuremye die momenteel in vreemdelingenbewaring zit te interviewen. Hij is gedetineerd in afwachting van zijn uitzetting naar Rwanda wegens verdenking van genocide.

Het ministerie van Veiligheid en Justitie heeft desgevraagd van de Rwandese autoriteiten vernomen dat zij bezwaar hebben tegen het interview. De staat heeft het interviewverzoek afgewezen omdat het de relatie tussen Nederland en Rwanda zou kunnen schaden.

Het Persvrijheidsfonds is van mening dat de weigering om een gevangene te interviewen een zware beperking vormt op het volwaardig uitoefenen van het journalistieke vak en ziet belang in een principiële uitspraak van de rechter. Om deze reden steunt het Persvrijheidsfonds Verbraeken financieel in het door haar en de NVJ ahangig gemaakte kort geding tegen de Nederlandse staat.

Op 16 april 2014 heeft de Voorzieningenrechter uitspraak gedaan en Verbraeken in het ongelijk gesteld. Verbraeken en de NVJ hebben besloten om hoger beroep in te stellen tegen de uitspraak van de voorzieningenrechter. Het Persvrijheidsfonds steunt hen financieel in dit hoger beroep. De rechtbank Den Haag heeft inmiddels in het vonnis van 19 maart 2015 het beroep ongegrond verklaard.

Oppenheimer vs Hiddema

De professioneel cartoonist Ruben Oppenheimer heeft in het stadsblad De Ster dat wekelijks in Maastricht verschijnt een cartoon gepubliceerd gewijd aan mr. Hiddema. Boven de karikaturale afbeelding stond het opschrift: "Aangifte tegen louche advocaat." Hiddema is van mening dat het woord "louche" boven de karikatuur onrechtmatig is jegens hem, omdat het in strijd is met de zorgvuldigheid om hem aan te duiden als louche en spant een kort geding aan tegen Oppenheimer.

De voorzieningenrechter van de rechtbank Limburg heeft Oppenheimer in het vonnis van 31 oktober 2014 veroordeeld tot het plaatsen van een rectificatie vanwege een onrechtmatige cartoon over mr. Hiddema.

Oppenheimer gaat in hoger beroep tegen dit vonnis en het Persvrijheidsfonds steunt hem hierin omdat het fonds van mening is dat de voorzieningenrechter in haar motivering nog maar weinig ruimte laat voor satire, zowel in woord als beeld. Deze uitspraak vormt een te zware beperking op het volwaardig uitoefenen van het vak en het fonds ziet belang in een principiële uitspraak van de rechter op dit punt.

Van der Linden / AIVD

In 2013 heeft journalist Frénk van der Linden inzage gevraagd in alle bij de AIVD aanwezige actuele gegevens over hem. Deze inzage is geweigerd en hiertegen is hij in beroep gegaan bij de rechtbank Den Haag. In de uitspraak van 7 oktober 2014 verklaart de rechter het beroep ongegrond.

Het Persvrijheidsfonds steunt Van der Linden in het hoger beroep van deze journalistiek principiële zaak omdat zij van mening is dat hier sprake is van een inperking van de persvrijheid en vrije nieuwsgaring. Dat Van der Linden in zijn geheel geen toegang krijgt tot de gevraagde documenten kan betekenen dat hij 'permanent actueel' dan wel 'een object van onderzoek' is. Dat is een nieuwsfeit van de eerste orde wat inhoudt dat Van der Linden als journalist voor sommige bronnen een risico vormt.

Terlingen versus Paes

One World publiceerde in 2013 twee artikelen van Sanne Terlingen waarin werd bericht dat de Limburgse miljonair Paes, in Ghana werd verdacht van kindermisbruik. Paes wilde een einde aan berichtgeving over onder meer de aangifte die in Ghana tegen hem was gedaan vanwege seks met minderjarige meisjes. Paes omschreef de artikelen van Terlingen als laster. In het kort geding, dat begin december 2013 diende, eiste Paes forse boetes, een verbod op nieuwe artikelen en uitlatingen door Terlingen over hem.

De voormalig redacteur van One World wist zich verzekerd van de steun van haar toenmalige uitgever ook nadat Paes een kort geding tegen haar had aangespannen.

Op 18 december 2013 heeft de rechter alle vorderingen in de zaak afgewezen en Paes veroordeeld in de proceskosten. Ook de andere zaken waarover Terlingen schreef, zoals bedreigingen en berichten van omkoping in Ghana, waardoor politieonderzoek werd beïnvloed, waren eveneens gerechtvaardigd, aldus de rechter.

Op 15 januari 2014 is Paes in hoger beroep gegaan en is Terlingen gedagvaard bij het gerechtshof te Amsterdam. Het Persvrijheidsfonds ondersteunt Terlingen financieel in deze beroepszaak.

De Witt Wijnen vs Borgers

Het Persvrijheidsfonds steunde in 2012 de zaak tegen de journalist Philip de Witt Wijnen, schrijver van het boek: Joep! Van held tot hoofdverdachte, een niet geautoriseerde biografie over zakenman Joep van den Nieuwenhuyzen. De Witt Wijnen werd aansprakelijk gesteld door de boekhouder van Van den Nieuwenhuyzen, Marcel Borgers, die zegt te hebben geleden door de vermelding van zijn volledige naam in zowel het boek als in de voorpublicatie.

Op 7 maart 2012 stelde de Rechtbank Amsterdam De Witt Wijnen in het gelijk en wees alle vorderingen van Borgers af. Op 12 april 2012 heeft Borgers Hoger Beroep aangetekend bij het Gerechtshof Amsterdam en het Persvrijheidsfonds heeft besloten ook deze rechtszaak te ondersteunen. Het Persvrijheidsfonds is van mening dat een verbod op het vermelden van de volledige naam van een verdachte een zware beperking zou vormen op het volwaardig uitoefenen van het vak en ziet belang in een principiële uitspraak van het Hof op dit punt. Op 10 juni 2014 heeft het Hof een tussenarrest gewezen en de zaak terugverwezen naar het Amsterdamse Hof met de mogelijkheid tot cassatie. De Witt Wijnen heeft besloten in cassatie te gaan en het Persvrijheidsfonds steunt ook deze procedure financieel.

Bestuur

Het bestuur van het Persvrijheidsfonds wordt gevormd door:

- **Frits van Exter**, voorzitter, hoofdredacteur Vrij Nederland.
- **Thomas Bruning**, secretaris, algemeen secretaris NVJ.
- **Inge Brakman**, penningmeester, onafhankelijk toezichthouder en adviseur.
- **Maria Henneman**, directeur/eigenaar Communicatie- en media bureau.
- **Folkert Jensma**, juridisch commentator en verslaggever van NRC.
- **Bertus Tichelaar**, manager/hoofdredacteur van EO.
- **Auke Visser**, zelfstandig mediaconsulent, voorzitter van EMMA (European Magazine Media Association).

Grondleggers en Ondersteuners

Grondleggers

Het Nederlands Genootschap van Hoofdredacteuren en de Nederlandse Vereniging van Journalisten zijn de grondleggers van het Persvrijheidsfonds, de komende jaren ook materieel.

Daarnaast wordt het fonds ondersteunt door de volgende organisaties:

Ondersteuners

- De Stichting Democratie en Media.
- Stimuleringsfonds voor de Pers.
- Nederlandse Publieke Omroep.
- Stichting Het Financieele Dagblad.
- Stichting Regionale Omroep Overleg en samenwerking, ROOS.
- Nederlandse Programma Stichting NPS (tegenwoordig NTR).
- Stichting Reprorecht.
- RTL Nieuws.
- International Federation of Journalists.
- Sanoma Media.
- Kennedy van der Laan Advocaten & Notarissen.
- SBS Productions B.V.

Doelstellingen

De Stichting Persvrijheidsfonds heeft de volgende doelstellingen:

- Het entameren en ondersteunen van juridische procedures welke een principieel karakter hebben, die het de beroepsgroep mogelijk blijft maken in zoveel mogelijk vrijheid haar werk te kunnen doen;
- Het verdedigen van de persvrijheid in de meest ruime zin van het woord;
- Gelden ter beschikking te stellen voor het voeren van principiële procedures, die persvrijheid van de Nederlandse media en meer specifiek het werken van die media in de meest optimale ongehinderde omstandigheden mogelijk moeten maken;
- Het -onder meer in rechte- kunnen aanvechten en/of bestrijden van alle door overheid of anderen direct of indirect opgeworpen belemmeringen, en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.

Statuten

www.persvrijheidsfonds.nl

Reglementen

www.persvrijheidsfonds.nl

Subsidieaanvraag

Een verzoek om een financiële bijdrage in een juridische procedure wordt in beginsel gedaan door de betrokken journalist of het betrokken medium. Uiteraard kunt u de aanvraag van een nadere toelichting laten voorzien door een gemachtigd advocaat/jurist.

Wij verzoeken u bij uw aanvraag minimaal in te gaan op de volgende drie punten:

1. Op welke wijze wordt (worden) u en/of daarmee uw vakgenoten belemmerd in de uitoefening van het vak?
2. Indien relevant: in hoeverre heeft u zelf voldaan aan de correcte en zorgvuldige uitoefening van het vak?
3. Voor welk bedrag zoekt u steun bij het fonds en hoe groot is dat bedrag ten opzichte van de totale kosten van de procedure? Wordt uw zaak door anderen gesteund, dan willen we graag weten wie de medefinanciers zijn en tegen welk bedrag.

Als er relevante stukken zijn die uw aanvraag kunnen onderbouwen wilt u deze dan meezenden? Wilt u de aanvraag tevens voorzien van uw e-mailadres en telefoonnummer? De aanvraag kan per post of per e-mail ingediend worden bij het Persvrijheidsfonds.

Contact

Stichting Persvrijheidsfonds
Postbus 75997
1070 AZ Amsterdam

Telefoon : 020-3039700 (via de NVJ-centrale)
E-mail : mail@persvrijheidsfonds.nl

PERSVRIJHEIDSFONDS

STICHTING PERSVRIJHEIDSFONDS			
Resultatenrekening 2014			
Ontvangsten		Uitgaven	
<i>Donaties</i>		<i>Persvrijheidsdatabase</i>	
S Bouck stentor dotatie	€ 350.00	Boekx persvrijheidsdatabase 2013	" 4.840.00
Stimuleringsfonds Persvrijheidsdatabase 2013	€ 5.000.00	Villamedia persvrijheidsdatabase 2013	" 1.815.00
NVJ	€ 576.00		€ 6.655.00
	€ 5.926.00	<i>Steunbijdrage</i>	
<i>Rente RC</i>	€ 35.22	Pijnenburg Stegeman/cassatie	€ 1.479.44
<i>Rente Topspaarrek</i>	€ 1.966.58	Fedorova	€ 2.475.00
		ANDRA Journalistiek producties	€ 3.000.00
			€ 6.954.44
<i>Vrijval reservering toezeggingen</i>		<i>Gedane toezeggingen 2014</i>	
Nieuwe Revu / Amalia (2013)	€ 500.00	Van der Linden / AIVD (2014)	€ 1.000.00
	€ 500.00	Terlingen / Paes (2014)	€ 2.475.00
		Oppenheimer / Hiddema (2014)	€ 5.000.00
		De Witte Wijnen/ Borgers (2014)	€ 5.000.00
		Verbraken/ Staat der Nederlanden (2014)	€ 5.000.00
		Stegeman/ Schiphol (2014)	€ 3.000.00
			€ 26.500.00
		<i>Bankkosten</i>	
			€ 68.40
		<i>Resultaat Boekjaar 2014</i>	
			€ -31.750.04
Totaal	€ 8.427.80		€ 8.427.80
STICHTING PERSVRIJHEIDSFONDS			
Balans per 31 december 2014			
Activa		Passiva	
Liquide middelen		Eigen Vermogen (nog te bestemmen)	
Ing 66.71.03.511	€ 58.069.82	Resultaat voorgaande jaren	€ 211.811.84
Ing Vermogen Spaarrekening 66.71.03.511	€ 166.430.51	Nog te bestemmen boekjaar 2014	€ 31.750.04-
	€ 224.500.33		€ 180.061.80
Vorderingen		Kortlopende schulden	
NVJ voorschot (2013 + 2014)	€ 768.00	R/C NVJ	" 206.53
	€ 768.00	Verplichting gedane toezeggingen	€ 45.000.00
			" 45.206.53
Totaal	€ 225.268.33		€ 225.268.33
Uitgekeerde toezeggingen in 2014			
Nieuwe Revu / Amalia (2013)	€ 5.000.00		
Van der Vorst / Moszkowicz (2013)	€ 4.000.00		
	€ 9.000.00		
Toelichting openstaande verplichtingen			
KRO / Ryanair (2013)	€ 3.500.00		
Ravage / Staat der Nederlanden (2013)	€ 5.000.00		
De Witt Wijnen (2012)	€ 10.000.00		
Van der Linden / AIVD (2014)	€ 1.000.00		
Terlingen / Paes (2014)	€ 7.500.00		
Oppenheimer / Hiddema (2014)	€ 5.000.00		
De Witte Wijnen/ Borgers (2014)	€ 5.000.00		
Verbraken/ Staat der Nederlanden (2014)	€ 5.000.00		
Stegeman/ Schiphol (2014)	€ 3.000.00		
	€ 45.000.00		